

Передплата

на «РУСЛАНА» вносіть:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . 2 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а ми возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Лядого ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Парляментарне положенє.

(X) Після триденної перерви розпочинає сьогодні посольська палата дальші свої обради. З дневного порядку, який уложено ще перед великоднем, ухвалила доси палата лише новелю про належитости, про реформу торговельних і промислових палат і про маргарину. Слідє тепер з черги справозданє комісії про заяву архикн. Франца Фердинанда в справі єго подружя, котрим палата займає ся сьогодні і мабуть се й полагодить, наколи не викличе котре з радикальних сторонництв ширшої розправи. Але як запевняють в президиальних кругах, перейде ся справа спокійно, бо соціальних демократів повело ся правительству зацїтити обіцянкою реформи прасового закона, а всенімців свобіднійшою цензурою інтервеляцій. Більші розміри прибере неперечно розправа над законом про горівчаний податок і про цлову клявзулю від вина, що стоять перед першим читанєм бюджету на дневнім порядку. Імовірно вже в сїм тижні внесе правительство бюджетову провізорію і буде домагати ся скорої єї полагоди. На сїм закінчила-б ся парляментарна робота весняної сесії, позаяк скликані на 20. мая делегації забєруть трохи часу радї державній, а 20. червня, як заповідають, мають бути скликані краєві сойми.

Однак мимо так на перший погляд простої і ясної програми парляментарної роботи, положенє парляментарне не лише не прояснило ся, але замрачило ся доволї знов наслідком домагань лївиці. Лївиця

домагає ся іменно, щоби ще у весняній сесії полагоджено інвестиції, отже заповідає, що лише тоді ухвалить горівчаний податок, наколи іпсетім з тим будуть взятї інвестиції, а навіть декотрі з лївиці вимагають, щоби інвестиційний закон поставлено на дневнім порядку перед горівчаним, хоч зелїзнична комісія ще не упорала ся з сим законом. Лївиця підозриває імено, будьто би Чехи хотїли пересунути інвестиційний закон на осїнь і грозить, що в такім случаю она відрочить до осени і горівчаний закон, котрого полагода є пєкучою також для Чех.

Сї підозріння на лївиці викликав проєкт про регуляцію рік уложений іменем чєского клубу ексміністром Кайцлем. В пятницю в полудне зїбрали ся предсїдателї лївиці на нараду в справі водних доріг і поставленої з ними в звязи д-ром Кайцлем ширшої акції що-до регуляції рік. Др. Шрайнер зазначив, що рїльники скептично глядять на предлогу про водні дороги і могли би лише тоді на ню згодити ся, наколиб рїльництву пособлено регуляцією на ширші розміри рік. Чехи роблять від сего домагати про регуляції рік зависимою скорою полагоду інвестиційного закона. На се замічено, що таке поступованє відрочило-б в безконечність будову водних каналів і зробило-б єї виконанє неможливим. Предсїдателї лївиці заявили отже односторонно, що мусять конечно по другім читаню горівчаного закона домагати ся розправи над інвестиційним законом і заявили ся против вимаганого Чехами іпсетім між зелїзницями (інвестиційний закон) а каналами, інакше змінять своє становище що-до горівчаного закона.

Для обговореня водних доріг і виробленого д-ром Кайцлем проєкту зїбрали ся в пятницю пополудні послї: Др. Катрайн, Пльой, Повше, Івчєвич, Беркс, Барвіньский, Грегорчич, Стоян, Пацак, Кайцль і Масталька. Др. Кайцль вложив свій проєкт, в котрім на перший плян висунув регуляції рік, над чим вивязала ся ширша розправа, в котрій забрав голос також п. Барвіньский, зазначивши, що виконанє водних доріг і їх ужиток були би неможливі в Галичинї, поки не буде переведена регуляція рік, що стоять-муть в звязи з водними каналами (Висла-Сян-Дністер і т. д.). Так само др. Стоян указував на те, що на Моравії також неможливе переведенє каналів без попередної регуляції рік Таї і Морави. Беркс також признав раціональним в першій лїнії узглядненє регуляції рік. Після проєкту Кайцля роботи мали-б вже зачати ся в 1903. році і заангажований вже до того року мелїорацийний фонд мав би бути ужитий на регуляцію рік.

На згадану в горї погрозу лївиці дав чєский клуб відповідь, що не личить вязати горівчаного закона з інвестиціями, позаяк горівчаний податок платять поодинокі краї самі, отже й Чехи, а податок сей потрібний в Чехах на підвишенє учительских плат, чого домагають ся і Німці. Тимчасом інвестиції вимагають від судетских країв значних жертв материяльних в користь альпейских країв. Чєскї послї з самого почину домагали ся іпсетім між інвестиціями і водними дорогами, а теперішня їх акція змагає до компромісу між прихильниками і противниками каналів, між національними а територияльними сторонництвами в палатї. Приватні конфє-

3

Лев Лопатинський.

БУДНИК 417.

(Конець).

Поїзд надходив уже з гори. Єго було видко здалека, як краями долини спускав ся з противлежних горбів у величезнім півкрузі. Тихо, без пари і без сапана котив ся бистро з гори силою самого розгону і пересував двох червоних очий через куші і плоти, немов моргав ними до нещасного будника.

І справді видало ся будникови, що ті червоні очи лєкомотиви кличуть єго, моргають на него. Єму прийшло на думку, що ось тепер зараз може положити конець своему горю. Підбіг скоро на шлях і положив ся поперек шинів. Навіть лямпу в поспїху взяв з собою, але поставив єї за себе, щоби машинїст не побачив зі шляху єї світла.

Шини дрожали і гуркотїли, мовби остерїгали перед розговеним велитєм. Будника перейшла дрєж від ст. п до голови. Але він ухватив ся сильнїше руками холодного зелїза і приложив до него шию.

В тїй хвилї єглянула через двері жінка; єї мов щось торгнуло під за чоловіком. Стид її стало свого першого вибуху. Ним она зїрвала остатку нитку, що вязала єї до шлюбного чоло-

віка. Вже ся хата не єї і до тих діток не має права і до цілого гаравду, до якого навикла вже від кількох лїт. Остала ся при... парубкови. В сїй хвилї видав ся їй таким чужим, таким зовсім чужим, що їй дивно стало, як він тут находить ся в тїй хатї. Але тамтой... єї чоловік, що він задумав з собою. Таким лютим і рїшчим не бачила єго ще ніколи.

Коли Настя побачила темну постать на шинях, а біля неї лямпу, зрозумїла божевільний наївр свого чоловіка і без духу скочила ратувати єго.

— Іване, Іваночку, татушко мій любий! — кричала в розпучї і сїпала єго за руку. Миколо, ратуї, Миколо... ратунку, люде!... Таточку мій, не буду вже більше, встань Іване! Щож я пічну з діточками?!

Жінка добувала своїх всіх сил, щоби відтягнути самоубійника зі шляху, а на єї крик наспів в помїч Микола. Але в буднику завязте подвоїло сила. Він тримав ся шин мов кліщами, а ногами копав і пручав на всі боки. Миколу, що прєляг єго і розціплював єму пальці, кусав зубами до крови. В тїй хвилї здавало ся єму, що боронив життя, коли боров ся за смерть.

Хвиля стьвала чямраз грїзнійшою. За закрута виринуло одно світло лєкомотиви, відтак за хвилку друге. Червоні очи розступили ся широко, а над ними чорнїло ся широке чоло машини. Поїзд єже був близько. Будника вхопила ліхтарню і піднесла до гори. Лєкомотива видала неперезливиий свист. Зашумїла парова

гальма, колеса заскреготїли, але розговеного з гори бігу машини не спинила. Поїзд сунув ся наперед, немов опир жадний крови. За хвилку мали захруотїти кости тих трох людей, що в розпучї бороли ся між собою о житє і смерть.

В сїй небезпечї зїбрав Микола всі свої сили. Вхопив будника внів і перекинув єго з таким замахом через голову, що викручені руки пустили шини, а будник полетїв аж за шлях долї греблі. За ним трупив Микола і жінку і сам зіскочив, а радше внав разом з нею долї греблі, коли вже поїзд був лише кілька сяжків перед ними.

Поїзд зі скреготом перешумїв попря них. Чути було крик машинїста і палачів. Кондуктори стояли на східцях вагонів, а занепокоєні наглим сигналом подорожні вихилили ся через звїзна. Біг поїзду звїднїв ся поволи і він зстановив ся нарешті на кільканаїцять кроків за будкою.

Надбїдли кондуктори до того місця, де ще лежало трох засааних, зворушених, непритомних людей.

— Що тут стало ся? Хто дав сигнал — спитав провователь поїзду.

Не відповїдав ніхто. З страху і устами не могли зїбрати думок.

— Де будник? — запитав знов провователь. — Чи шлях отвертий?

Настя прийшла перша до пам'яті. Але зараз і зрозумїла, що кара не минє їх за те, що заалармували поїзд.

— Я дала сигнал. Але небезпечність вже

ренції розпочаті з почину чеського клубу мають сю справу приспішити. Колиб інші сторонництва не були склонні до компромісу, то Чехи будуть всіми способами опирати ся односторонній розв'язці комунікаційного проєкту поставленого на деннім порядку, а підсудуване політичних спонукань в ері економічних реформ уважають річю неприличною.

Над сими справами обрадував виконний комітет чеський в Празі в суботу і понеділок, а сьогодні перед засіданєм палати відбувають ся дальші наради клубів над ініціативу залізниць і водних доріг і се може доведе до прояснення парламентарного положення.

Д О П И С Ь.

З станиці станиці епархії (кацапска пляса).

На цілком об'єктивну увагу в «Руслані» що о. др. (ся титулятура тепер заказана — Ред) Семенов у Відні, як св'ященик з чужої епархії, не маючий кваліфікації до самостійної управи парохії, лишень дорогою лизується родини Литвиновичів, відповів «Галічані» анологією так о. Семенова, як і протоп'яста родина, що об'єла консисторию в Станиславові і робить на тім світлі інтереси. Нам не дивно се, що орган російської амбасаді помітив «велячание станиці» велького пралата — lucus a non lucendo — о. Іоана Литвиновича, бо ультрамосквофільські «убіждення» цілої сеї родини суть загально і прилюдно знані, але се просто сензаційне, що «Галічані», який позує на поважний орган та бере ся заступати ширші круги Галицької Руси, стає сліпим орудєм в руках одної родини навіть на некористь цілого свого табору.

Ще не так давно тому як «Галічані» поміщав панеґірики про стан нашої парохії у Відні та вносив під небеса о. Садовського, аж ось ні сіло ні пало кидає громи на ту саму управу тому лишень, що того треба було родині Литвиновичів. Ми не беремось видавати суду про стан рускої парохії у Відні, не думаємо також розбирати се, чи о. Садовський аж цілих 4 роки старав ся о посаду військового капеляна і «дядького» заведбав парохію, бо се міг знати тільки «хтось» у Відні... ми констатуємо лишень се, що дізнали ся випадково з жерела як найбільше достовірного, що о. Семенов є цілком неспосібний до управи парохії, а тим менше віденської, а поклинаємо ся при тім на свідокство теперішнього парохія катедрального в Станиславові, також свояка родини Литвиновичів — в Станиславові що крок то родина Литвиновичів — по друге, що о. Семенов дістав лише тому управу віденської парохії, що є свояком родини Литви-

новичів, бо ж у львівській епархії є певно досить св'ящеників о много спосібніших на згадану посаду, як о. Семенов і коби не лизується Литвиновичів, не треба би запозичати ся аж в станиці станиці епархії. Впрочім, если о. Семенов, будучи недавно перед тим сотрудником катедральним в Станиславові, міг проваговати брошуру величаючу виклятого поіменно апостата Наумовича, то він міг би бути може пригідним «матеріалом» для російської амбасаді у Відні, але не до управи тамошньої рускої парохії. Переїдм тепер до «славославія» яке виписав москвофільський орган о. Іоану Литвиновичу, Ціле се славослав'є є нічим вишшим, як вязанкою несовісної логи, обиджаючої крилошан всіх трьох наших канітул, а «бчисленої» хіба на таких читателів-ідіотів, що присягають на елюкубрації «Галічаніна», мов in verba magistri. Що «Галічані» сам не вірить в сі «заслуги», якими звеличав о. Литвиновича, се видно з головного аргументу, на яким опер всі свої «доказательства» в честь о. пралата Литвиновича. На думку «Галічаніна» в Станиславівській епархії не було ніколи жадного ладу, доки не прийшов месія-Литвинович. І тепер без сумніву нема жадного порядку хіба о стільки, о скільки єго піддержує о. Литвинович, а як єго не стане, то станиці станиці епархії на певно провалить ся. Насупротив о. Литвиновича нічим всі крилошани, які коли небудь були по наших канітулах, жаден з них не має таких заслуг, як він. Тому всі крилошани повинні собі брати взорець з о. Литвиновича, а якби всі такі були як о. Литвинович, то було би «інакше» у нас. Вкінці о. пралат Литвинович тому напевно спосібний, трудолюбивий і праведний, бо жаден з єпископів єго доси не нагнав. Насупротив сего послідного «доказу» «Галічаніна», против котрого би застеріг ся не лиш пралат, але св'ященик на остатній «Голодівці» в епархії, хочаби бути справедливиими, мусимо взяти о. Литвиновича в оборону і трактувати «заслуги» єго мериторично. Если «Галічані» заголосив urbi et orbi, що в Станиславові є «взорець» для всіх крилошан, які коли небудь будуть, то руска суспільність має право знати, хто се о. пралат Литвинович, бо хто знає, чи такий «взір» буде ще коли в історії нашої Церкви, тому не мож єго мовчком перейти.

Першою заслугою о. Литвиновича має бути се, що він запровадив порядок в консисторії і епархії станиці станиці епархії, якого доси не було. Цікава річ, який се новий порядок, що єго завів о. пралат Литвинович? Се загально відома річ, що з перенесенєм пок. єпископа Пелеша на престол владичий в Черемисли запанувала в станиці станиці епархії москвофільська безличність, котра во виду старенького, а немічного пок. єв. Куїловського переходила дуже часто в брутальність «управляючих» духовних сфер насупротив всего, що руске а не московске. Від того часу віра, реліґійність, лояльність всякого рода, патріотизм, трудолюбіє, праведність, спосібність

св'ящеників стали синонімами з москвофільством та найнижшими інстинктами тогож і виключним привілеєм наших домородних ренегатів. З другого-ж боку, кождий, навіть маґітї, злодій, смердячий яйцебовец, вітрогон «засмарований» по самі уха, если лиш піде на руку кацапській компанії в Станиславові, нараз стає «праведником» та приятелем «управляючих сфер» станиці станиці епархії. Мерзени і підлизні без совісти і лиця, що згинають ся у «трое» перед можними сего св'ята та по маґістратурах «кравих» «аž do obrzydzenia», осягнувши своє, удають опозиційників лиш з тим хитрим наміром, що би спинити розвиток малорущини, називаючи заразом всіх, що не суть обожателями московского княта, на перемену то ляхоманами то радикалами, як їм треба. Если сей «порядок» в консисторії і епархії станиці станиці епархії, який запанував там від 10 літ, є на думку «Галічаніна» виключною заслугою о. пралата Литвиновича, то ми приймаємо се до відомости і беремо єго за слово. Наколи до того додамо ще, що за «нового курсу» введенного о. Литвиновичем et Comr. можна і за гроші де-що «придбати» собі в консисторії... то маємо коротеньку відповідь на точку славослав'я «Галічаніна» про заслуги о. пралата Литвиновича коло заведення «нових порядків» в консисторії і станиці станиці епархії. Полишаючи кому иньшому відповідь на дальші точки, котрі, здає ся, також без відповіді не лишать ся, складаємо сю цвітку призначення о. Литвиновичу та всім «помічникам» у заведеню і удержуваню нового «порядку» в станиці станиці епархії.

„Царю і єго помічникам“.

(Конець).

А зробити сейчас треба лише дуже мало. Тепер потрібно тільки отсе:

По перше: Зрівнати мужиків у всіх їх правах з другими горожанами і задля сего знести

а) ві з чим не звязану, невідповідну інституцію земських начальників;

б) змінити сі особні правила, які установлюють ся для означення відношеня робітників до наймаючих;

в) освободити мужиків від обмеженя паспортів для переходу з місця на місце, а також від тяжких виключно на селянах обовязків кватирования, даваня підводів, сільської поліційної повинности (сотські, десятські);

2) освободити їх від несправедливого обовязку платити з загальної поруки довги за других людей, а також і від викупних заплат, які вже давно покрили вартість викуплених земель;

і д) головно — знести безглузду, ні на що не придатну, поліщену лише для самого трудолюбного, морального і великочисленного, селяньского стану людей, огидну кару тілесну.

Зрівнанє селяньства, яке стаєнить величезну більшість народа, у всіх правах з другими станами важне особливо для того, що не може бути тривким і твердим такий суспільний устрій, при яким ся більшість не хіснує ся однаковими правами з другими людьми, але находить ся в положеню невільника, звязаного особними виключаючими законами. Лише при рівности працюючої більшости з усіма другими горожанами і після освободженя єї від ганьблячих виключень може стати тривким устрій суспільности.

По друге: Треба перестати застосовувати так названі правила „усиленной охраны“, які аносять всі існуючі закони і віддають населеню у власть дуже часто безхарактерних, глухих і жестоких начальників. Се важне тому, що би не приміювати зміцнену охорону, бо се задержанє діяльности загальних законів розвиває доноси, шпійонство, підмагає і викликає грубе насильство, покориствують ся часто против робітників, що входять в незгоди з хозяїнами та земельними властителами (віде не уживають такого жестокого знущаня, як там, де дійствують ті правила). Головно же тому, що лише завдяки сій страшній установі чим раз частійше і частійше стала уживати ся найбільше з всего згіршаюча людей, противна християньскому духу великорусского народа і до того не

минула — шлях отвертий! — відновила одним духом.

— Хтож ту лежить? Що стало ся на шляху?

— Сей чоловік положив ся був на шини — показала Настя на пастуха, а мій чоловік відтрусив єго.

— Щож се за чоловік? Чого він лягав на шини?

— Абож я знаю?... Се парубок з нашого села.

— То найби був лежав — воркпув проводар гнівно. Кидати ся на сто кроків перед машиною на ратунок якомусь варятові! Ваш чоловік має жінку і діти. Чи єму годить ся наражувати своє житє, для якогось бурлака?

— Се єго служба — кинула Настя несміло, а в души тішила ся, що єї в сам час впа на думку такий щасливий викрут.

— Отже все в порядку? спитав ще проводар.

— Все пане. Шлях отвертий!

Кондуктори завернули поспішно до поїзду. Затраскували двері за подорожними, які з цікавості повиплазили були на ступені вагонів і розповідали кількома словами про причину надпрограмового перестанку. Всі подивляля відважне діло будника і св'яте понятє служби у простого чоловіка, аж до параженя власного житя.

Машина засвістала, савнула сильно кілька разів, а з комина бухнула червона луна разом з тисячними св'ятячими углічками. Поїзд рушив і пєбавом зник а очий, лишавючи за собою тихий гомін серед літнього вечера.

— Будник вернув ся з жінкою до хати, не промовивши ані слова, а Микола пішов нехитний до села.

— Чорт єї побери! — говорив сам до себе шкода хлопа і дітей!

За кілька днів будник повеселійшав і помирился з жінкою. Тай жінка стала тепер для него иньшою, а вже здаєть ся, на завжди відрекла ся всяких любовців з ким небудь.

При комісії, яку зарядила дирекція залізниць задля тодішньої події, Микола зівнавав згідно зі словами Насті, що будник виратував єму житє з параженєм власної особи.

— А чоґсж ти ліз на шини? — питали нави Миколу.

— Бо я був п'яний...

Миколі присудили в суді кілька днів арешту, а будник дістав велику похвалу від своєї зверхности і надію на одержанє посади при будці з перестанком для особових поїздів.

признана в нашій законодавстві кара смерті, яка становить величезний переступ, наказаний Богом і совістю чоловіка.

По третє: Треба усунути всі перепони що-до образования, вихованя і викладаня. Треба:

а) не робити ріжницї в доступі до образования межю особами ріжних услівїї і ддятого усунути всі виключаючі ддя народа закзаи читаня, викладу і квив, які задля чогось-то уважають ся шкідними ддя народа;

б) дозволити доступ до всіх шкїл особам, всіх національностей та віроісповідань, не виключаючи і жидів, задля чогось то позбавлених того права;

в) не спинювати учителів, вести виклади в школах на тих мовах, на яких говорять діти, що ходять до школи.

Головно: 2) дозволити творити і вести всякого рода приватні школи, як низші, так і висші, всім людям, що желають займатись педагогічною діяльністю.

Висвободженє, образование, вихованє і викладанє від сїх ограничень, в яких они находить ся тепер, важне задля того, що лише ті ограниченя перешкаджають робучому народови вибавитись від тої самої темноти, яка тепер служить ддя правительства головним доказом ддя приміненя до народа тих самих ограничень. Висвободженє від правительственнго вм шуваня ся в діло образования робучого народа дало би можливість народови присвоїти собі незрівнано скорше і повійше всі ті відомости, які єму потрібні, а не ті, які єму накидують. А дозвіл основувати та вести школи приватним особам усунув би безнастанні прояви зворушень серед учачої ся молодїжи, невдоволеной порядками заведень, в яких она находить ся. Коли би не було перепон ддя основаня свободних, приватних шкїл, як низших, так і висших, молоді люди, невдоволені порядками правительственних наукових заведень, переходили би в сї приватні заведеня, які відповідали би їхнім вимогам.

Наконець по четвєртє, і що найважїйше, треба усунути всі ограниченя релїгїйної свободи. Треба:

а) знести всі ті закони, після яких всяке відступленє від признаної правительством церкви карає ся як переступ;

б) дозволити відкритє і урядженє старобюрядних часовень, церковий, домів молитви бабтистів, молокан, штундистів і др.;

в) дозволити на релїгїйні збори і релїгїйні проводи всіх ісповідань;

г) не перешкоджувати людям ріжних віроісповідань виховувати дітей в тїй вірі, яку они уряжають правдивою.

Се необхідно є зробити тому, що не говорячи уже про сю правду, вироблену історїєю і наукою і признану цілим сьвітом, що релїгїйні переслїдуваня не лише не осягуть ціли, но они викликають протївнє діланє, зміцнюючи се, що хотять зничити, не говорячи про те, що лише вмїшуванє ся власти в діла віри вироблює дуже шкідливий і ддя того лихий, так сильно осуджений Христом порок лицемїрства, не говорячи вже про те, що вмїшуванє ся власти в діла віри перешкоджує осягненню висшого добра, як поодинокого чоловіка, так і всіх людей — їхньої єдностї межю собою. А єдність не можна ніяк осягнути насильним і неможливим удержанєм всіх людей при раз принятїм вїшнім визнаваню одного релїгїйного научаня, якому приписує ся непогрїшність, а лише свободним поступом всего людства в приближуваню ся до одинокої правди, котра і тому, що є одна, може з'єднати людей.

Такі самі скромні і легкі до виконаня желаня має, як ми думаємо, величезна більшість великорусского населеня. Приміненє сїх мїр без сумнїву успокоїть суспільність і вибавить єї від тих страшних мук і (се ще гірше, як ті муки) переступків, які немнаучо сповнюють з обоїх сторїн, коли правительство буде лише журити ся за придавленєм зворушень, полишаючи ненарушеними їх причини.

Звертаємо ся до всіх вас — до царя, міністрів, членів державного сьвіта і совїтників і близьких царю осіб — взагалї до всіх осіб, що мають власть — допоможїть успокоїти суспільність та спасти єї від мук і переступків. Звертаємо ся до вас, не як до людей другого табору, але як

до невольних одномисленників наших товаришів і братів.

Не може бути сего, щоби в суспільности людий, звязаних межю собою, було гаразд одним, а другим лихо. Особливо же не може бути, коли лихо дїє ся більшістю. А гаразд може бути всім лише тоді, коли гарно найсильнїйшїй, найпрацьовитшїй більшістю, на якій удержує ся суспільність.

Тож допоможїть поліпшити положенє сеї більшістю, і то в самих головних річах: в єї свободї і просьвітї тільки тоді і ваше положенє буде спокійне і дійсно хороше.

Се писав Лев Толстой і писавши, старав ся виложити не лише своє переконанє, але переконанє багато чесних, безкорисних, розумних і добрих людей, що желают сего.

15. марця 1901 р. *Лев Толстой.*

Н О В И Н К И.

— Календар. В середа: гр.-кат. Марка еванг.; рим.-кат. Станислава. — В четвєр: гр.-кат. Глифири; рим.-кат. Григория.

За упокій душі б. п. Володимира Барвіньского, концєїста ц к намїсництва, відбудє ся в другї роковини смерті в четвєр днє 9. мая о год. 8. рано в церкві Успенській (в каплицї) запукійне богослуженє, на яке свояків і знакомих запрошує родина.

— Дирекция «Дністра» пригадує, що в четвєр днє 9. н. ст. мал з нагоди загальних зборів товариства відбудє ся о 8. год. рано соборне богослуженє в церкві Успенїя Пресьв. Дїви Марїї. Опісля о 10. год. перед полуднем відбудуть ся загальні збори товариства взаїм. обезпечень в сали «Народного Дому». Дирекция просить всіх членів львівських, щоби на ті збори явили ся, а наколи би деякі члєни не могли рано прибути задля своїх занятій, то нехай являть ся бодай в полудне, коли як-раз прийдє на днєвний порядок зміна статута, бо до порішеня тої точки потреба комплету 100 голосів.

Пополудни о год. 4. відбудуть ся збори тов. взаїм. кредиту, на котрих також є потрібний комплет 40 членів управнєних до голосованя ддя порішеня зміни статута і тому Дирекция просить особливо львівських членів до численної участї в зборах, бо члєни з провінції не можуть численно прибути задля спізненой весни. О 5½ год. вечєром відбудє ся засїданє надзираючої Ради товариства.

— **Деждо з життя українських богословів у Львові.** Одержуємо отсю статью з просьбою замїстити єї: За нового Митрополита повїяло лагіднїшим вітром у львівській духовній семінарії. Коли бл. п. митрополит Кулювський заборонив устроювати усякі концерти і вистави театральні, так тепер під сїм зглядом мзємо більше свободи. Се відбивавсь передусім на духовному житю богословів. Завдяки таким відносинам віджили сего року два товариства семінарські: «Товариство драматичне і музичне». Познанки сего жита дали українські богослови єєї недїлі (5. мая) виставою «Верховинців» Корженковського. Вистава впадала як на аматорів дуже добре. Особливо ролї мушїи відіграно внової вдоволяючо; слабіне впадали ролї жєнщин, хотїя і сїм аматорам багато закінити годї, бо тяжко мушїї пережити ся почуванями матери або доньки. В антрактах і при сьпівах пригравала дуже хорошо семінарицька музика.

Цїлий вечір на аматорськїм представленю провели залюбки богослови разом з настоятелями, які являють ся при усяких народних торжєствах. На сьогорїчній вечєрниці Шевченківскї загоствив до семінарії, чого передше не бувало, сам ВПрєсєв. Митрополит Шентїцький з крилопананом о. Чапельським і капеляном о. Жолдаком. Так по Тарасових вечєрницях як також по аматорськїм представленю литомці відсьнївали торжєственню наш народний гимн «Щє не вмерла Україна».

Згадати треба також, що члєни товариств драматичного і музичного, як взагалї усьїх товариств і кружків, є самї Українці, москвофілів нема. Число послїдних в семінарії з кожним роком меншає; ті, що є тепер, не дають ніяких познак жїтя, а лише занеречуючи істнованє своєї мови, стають великою колодою у розвою народа, з якого вийшли.

— **3 Коломиї пишуть нам:** Днє 4. с. м. відбули ся загальні збори товариства «Коломийський Боян». Товариство єє існує від 2. грудня 1895. В перших своїх початках розвивало ся оно незале, але вже в р. 1898. почало підупадати, а на весну р. 1899. було би зовсім упало, як би єго головою не зїстав був о. катєхит Кирилович. Він потрафив якось знова притягнути і захотити члєнів, проба відбувалась правильно, а славний дїрігент о. Курняк мїг бути гордий з концертів, які під єго умїтною батутєю товариство по нинїшній днє устроювало. Справді тяжко найти таких двох людей, якими були голова і дїрігент: Як один знаменитий на предї-

дателя (запопадливий адміністратор), так другий вродив ся на дїрігента. Також й касєра має товариство ідеального, а є ним п. Л. Дольницький. Він тримаєсь відай тої засади: «крєйцар, то дукат, шануй єго друже». Й збірив ті крєйцарї та пильно носив до щадницї, і хотїя видано багато гроша на пристроєнє своєї сали і на справлюванє нот, то ще має товариство й зложений грїш на процєнтах. Нинї «Коломийський Боян», маючи таких людей у видїлі, стоїть на так високій вижинї, що може сьміло змїряти ся з найславнїйшими хорами. Дав би Бог, щоби так і дальше було. Но на жалє о. Кирилович, звиняючись браком часу, не приймив більше гідности предсїдателя. На єго місце вибрано на остатних зборах о. Миколу Гриньовського. Однак ми надїємо ся, що новий голова рївнож буде ревний, і поведе товариство тою вижиною, на якій оно тепер стоїть.

До видїлу увїйшли: п. Л. Дольницький, заступник голови; о. Т. Курняк, дїрігент; п-па Ю. Волчуківна, дїрігентка; п. М. Біликова, касєрка; п. Михайлюк, секретар, а заступником видїлових зїстала п-па Ст. Кульчицька.

Уступаючому голові, о. Кириловичу, збори виразили подяку за ревнє займанє ся товариством і просили єго, щоби і дальше дбав о розвїї і добро товариства, що тойже прирік. — *Члєн «Бояна».*

— **3 руских товариств.** Загальні збори Каси позичкової «Поміч» в Терєбовлї відбудуть ся днє 14. с. м. о 3. год. пополудни.

Загальні збори товариства «Народний Дїм» в Стрию відбудуть ся в четвєр днє 16. с. м. о 2. год. пополудни. Порядок днєвний: 1) відчитанє протоколу з послїдних заг. зборів; 2) справозданє Дирекції з діловодства за 1900. рік і з замкнєня рахунків; 3) справозданє комісії контрольної; 4) означенє висоти дївідєнди; 5) вибір 3 членів Дирекції і їх заступників; 6) вибір 3 членів Сьвіта управлюючого на місце уступивших; 7) вибір комісії контрольної на сїдуючий рік; 8) внесенє членів.

Повїтове товариство політичне «Селянська Рада» у Львові устроює загальні збори в вторник днє 21. с. м. о 12. год. в полудне в сали тов. «Зоря» у Львові.

— **Відчит д-ра Франка** про «Молоду Україну» згромадив вчєра в сали «Рускої Бєсїди» у Львові около 100 слухачів, переважно самих академиків. Дохід з відчиту призначений був на приїзних з України сектантів.

— **Конкурс на директора театру.** Видїл товариства «Руска Бєсїда» у Львові оголосив конкурс на директора руско-народного театру. Поданя треба вносити під адресою: Товариство «Руска Бєсїда» у Львові, Ринок ч. 10 найдальше до днє 30. червня с. р.

— **До Вп. Зарядів громадских, оо. Духовних** і всіх интересуючих ся справами громадскими. Під сїм заголовком др. Олесницький, адвокат в Стрию і посол на соїм кр. замїстив в «Дїлі» таку відозву: «В многих громадах нашего краю пануют великі непорядки з причини, що від виборів рад громадских або зверхности громадскої заложєні суть протєсти, а залагодженє тих протєстів притягаєсь цілими роками. Хотїячи тую многоважну справу порушити в соїмі, прошу всіх, кому добро громад лежить на серци, подати менї з найбільшого можливо числа громад сїдуючі дати: а) Коли і хто вніє протєст, дєє не залагоджений? б) Чи хто з громади ургувал? дє, коли і з яким успїхом? в) Який вплив має залагоджє, є протєсту на відносини громадскї? — і г) З яких правдоподобних причин або в чїім интересї проволїкаєсь залагодженє? Прошу о інформації короткі, звязлі а передовсім вірні і скорї.

— **Дирекция Товариства Жїноча сїлка промислова «Труд»** у Львові оголосила конкурсе на 1) фїлхєву управительку жїночої робїтні краєвцкої, 2) фяхову школу до ведєня робїтнї біля, 3) фяхову управительку торговлї товарів блаватних. Поданя — з залучєною метрикою, сьвідомством моральности, сьвідомством фяхового уздїбненя і занвою що до платнї — належить вносити найдальше до 31. мая с. р. на адресу Дирекції товариства «Труд» (Ринок ч. 10).

— **Масєє сьвято чєских соціялістів в Празї.** (Доповненє вчєрашньої телеграми). Під днєм 5. мая телеграфують до Sonn- u. Montagsztg. з Праги: Нинїшнє сьвято масєє чєских соціялістичних робїтників на стрїлецїм островї згромадило около 5000 людей. Промовляли з послів Кльофач, Грубн і Коє, останній по руски, задля чого правит. комісар протєстувал, що викликало бурно криків. Зібранї розїшли ся, сьпіваючи народні пієні з підставлєним текстом: *Москва є з нами, хто протї нам, сего змєтє Француз.* — Сєй новий дебют д-ра Коєа вказув, якою струєю він пливе, а ми не помидяли ся, що він скорше може як Яросєвич опинити ся в соціялістичнїм таборї, дарма що в «Громадскїм Голосї» відпєкує ся і радикалізму і консолїдації з москвофілами.

— **Населєнє Кракова.** Після сєгорїчного спису жило в Кракові цивїльного населєня 81.274, а вїйскових 6.049 — разом 91.323 душ. З того було:

рим.-кат. 64.209, гр. кат. 727, вірм.-кат. 12, старо.-кат. 2, гр.-оріент. 37, вірм.-оріент. 1, еван.-авг. 633, еван.-реф. 22, англікан. 3, жидів 2. 670 безвірнісвідних 7. Після товариського языка було: Поляків 78.558, Німців 6.576, Чехів 1082, Русинів 249 (з того 106 у війську). Під зглядом обривана: уміло читати і писати 66.249, лише читати 3.057, ні читати ні писати 21.967.

— **Зпід московского кнута.** З Петербурга доносять, що в останніх днях здержано висилку студентів за кару до таких віддалених гарнізонів, як Порт-Артур, Талісван і т. д. Причиною сего незвичайного об'яву лагідности російських властей мають бути часті самоубійства студентів, засуджених на примусову військову службу.

Дневникови «Россій» за те, що обставив за конечностию реформи шкільництва, відобрано право продавати поодинокі числа часописи.

— **Здобудки на поли фотографії.** Аматор-фотограф Гуртнер з Берна швейцарського по донішних пробах винайшов спосіб, як одержувати фотографії в різних красках. До сеї цілі він вже не один фотограф і навіть Францови Ніше повело ся фотографувати в красках. Однак «го» фотографії не були тревалі і краски блідли на соняшнім світлі. Гуртнер викликає краски хемічним розтвором, на склі треваліші, як на папері, але надіє ся, що доведе також до тревалого фотографування в красках і на папері. Найліпше виступають на фотографії краски сині, рожева і жовта.

— **Дрібні вісті.** Краєвий маршялок гр. Ст. Бадені виїхав на кілька днів до Радехова. — Від лат. єпископа д-ра Валенгі до Тарнови відбуде ся дня 12. с. м. — В Кракові помер ке Марія Моравській, б. професор краківського університету. — Дня 5. с. м. упав град в околиці Станіславова, а вночі мороз нароби в немалой шкоди в огородах. — В Станіславові замкнуто жіночу вдільову школу з причини лютої в місті шкарлатини.

Посмертна оповідка.

— **Олекса Пласкач,** слухач III р. прав у Львові, упокоїв ся в Березниці під Самбором, дня 4, с. м. в 22. році життя. В. с. п.

Телеграми.

Будапешт, 7. мая. Цісар по одностороннім побуті в місті виїхав до Геделе, витаний ентузіастично публікою.

Відень, 7. мая. Міністер війни Крігсгаммер виїхав вчора пополудні до Будапешту.

Відень, 7. мая. На нинішнім засіданню парламенту пос. Міхейда вніс інтерпеляцію, підписану всіма славянськими клубами, в звісній справі відобрання ему голосу през. Фетером.

Золочів, 7. мая. При вчорашніх доповнюючих виборах на сойм краєвий з більшої посілости давного золочівського округу на місце бл. п. Стецкого вибрано послом п. Володислава Гнівоша, 76 голосами.

Бережани, 7. мая. Послом на сойм краєвий на місце бл. п. Еміля Торосевича вибрано одвогослоно (40 гол.) п. Станіслава Вибрановського.

Перемишль, 7. мая. Відділ перемискої адвокатської палати і президія постановили односторонно зложити свої мандати в наслідок остатніх заряджень міністерства справедливости, і скликати загальні збори на день 12. с. м.

Париж, 7. мая. Зачувати, що тутешнім амбасадором німецьким має зістати дотеперішній німецький амбасадор у Відні, ки. Айленбург.

Берлін, 7. мая. «Local Anzeiger» доносить, що заповіджені посольські дисти, які комісія німецького парламенту ухвалила значною більшостю голосів, мають ворога в миродійних кругах. Цісар Вільгельм коли дівнав ся про сю ухвалу, мав сказати: «Diesem Kerls gebe ich keine Diäten».

Брукселя, 7. мая. Бруксельський Journal доносить, що Бельгія жадає від Китаю 30 мільонів франків відшкодування.

Генуя, 7. мая. Тутешні портові робітники застрайкували.

ВІСТІ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

— **Відень,** 7. мая. При вчорашнім тягненю 3% лосів заведеня кредитового земского друго емісії з 1889 р. головна виграна 100 000 К. упала на серию 880 ч. 26; друга виграна 4 000 К. на с. 2.129 ч. 21; по 2000 К. виграни: с. 4.462 ч. 4 і с. 6.855 ч. 12.

Львівський курс з дня 7 мая.
За 100 ср. рублів платять 245 К. давають 255 — К.
за 110 марок „ 117.50 „ „ 117.75 „
за 20 франків „ 19.16 „ „ 19.18 „

(Рільничий банк у Львові).

Пшениця готова 7.80—8.00. Пшениця на речинець 7.40—7.80. Жито готове 6.80—7.00. Жито на речинець 6.80—6.75. Овес на обрїк 6.50—6.80. Овес на речинець 6.40—6.80. Ячмінь на папу

5.50—5.75. Ячмінь броварн. 6.50 7.00 Рїпак новий 11.25—11.50. Льнянка — — — — Горох на папу 6.75—7. —. Горох до вареня 7.50—12. —. Вика 8.00—8.50. Бобик 6.30—6.60. Гречка 7.50—8.00. Кукурудза стара 6.00—6.20. Кукурудза нова — — — —. Хміль за 56 клг. — — — —. Конюшина червона 40 — — 55. —. Конюшина біла 40. — — 70. —. Конюшина шведска 60 — — 90. —. Тимотка 20 — — 25. —.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Програма від 1. до 16. мая 1901.

При співучасті військової музики 24. п. п.

1) Катруся Bartha, перша танцерка з театру «Metropolitan», опера House в Новім Йорку. 2) The Cleos, комічна подія у воздусі. 3) Трупа Largarg, славні акробати. 4) Rigo Lajos, надворний музикант. 5) Les 5 Etoiles du Nord, данський квінтет. 6) Fantoches Parisiens Mole, париский театр маріонеток. 7) Les 6 Romoneves, трансформаційний ескет. 8) Albany, універсальний артист. 9) Elle Florentine костюмова сьбретка, яко мотиль. 10) The Klick's, сензаційна збірка комічних подій. 11) Lez Geraldinos, париский дует.

Що два велике представленя. В неділю і сьвята два представленя. Що пятниці High Life представленя. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Водолічниче заведенє і пансіонат КІСЕЛЬКИ

розширений в минулім році через вибудованє нового дому отвертий цілий рік.

Ближшх пояснєнь уділяє настоятель заведеня др. Едмунд Ковальський. — Львів — Підзамче «Кіселька». 6—10

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходять о годині				відходять о годині			
6:10	з Кракова, Берліна, Гаршави, Відня	6:25	до Станіславова, Пдвисокого, Потутор				
6:20	з Чернівців (Іцкан, Галац), Гусятина	6:30	до Підволочиска (Київ) Бродів дв. головний				
6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк	6:43	» » дв. Підзамче				
7:45	з Янова	6:55	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава				
7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Берліна				
8:00	на дв. головний	2:55	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер. до Янова)				
8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока	9:00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер. до Янова)				
8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:15	до Підволочиска, Бродів, Гусятина дв. Підд.				
1:35	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берліна	9:25	» » дв. гол.				
8:50	з Рашова, Любачова, Самбора	9:42	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і сьвята				
11:45	з Станіславова (Кересмезе, Потутор)	2:40	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і сьвята				
11:55	з Янова	3:05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.				
12:55	з Сколього, Калуша, Хирова, з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	3:15	до Янова шоденно від 16. мая до 30. вер.				
3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.	3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.				
4:40	з Самбора, Борислава, Стрия	3:30	до Рашова, Хирова, Любачова				
2:20	з Підволочиска (Київ) Бродів на дв. Підд.						
2:35	» » на дв. голов.						
5:50	з Кракова						
5:40	з Чернівців, Іцкан						
6:00	з Сокаля, Белая і Любачова						
Ніч				Ніч			
7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	12:45	до Станіславова				
8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.	6:20	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)				
9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. шоденно	6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 шоденно				
9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова				
8:40	з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова	7:10	до Тернополя, Бродів дворц. головний				
2:31	з Чернівців, Букарешту	7:32	» » дворець Підзамче				
12:15	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша	7:25	до Сокаля і Рави рускої				
10:20	з Підволочиска (Київ), Бродів на дв. Підд.	7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)				
10:02	» » на дв. голов.	9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня				
3:12	з Підволочиска Копичинець на дв. Підзамче	2:51	до Чернівців і Іцкан				
3:35	» » на дворець головний	11:00	до Кракова, Відня, Варшави				
		11:10	до Підволочиска, Бродів дв. голов. »				
		11:32	» » дв. Підд.				
		4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора				
		4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.				

ЗАМІТКА: Години числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский рівнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє пояснєнь в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Контора виміни
п. к. упр. гал. акц.

Банку
Гіпотечного

2 купує і продає
всякі

папери цінні
і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.